

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok (házi feladatok) meghatározásának elvei, korlátai

A házi feladat a tanuló önálló vagy részben önálló ismeretszerzésének fontos területe, nem pedig a tanulási folyamat mellékes része.

Iskolánknak a tanítási órák keretében kell biztosítani az ismeretek elsajátítását. Ezt a feladatot nem szabad a tanulóra, illetve a szülőkre hárítani. Ezért a házi feladat nem lehet több, mint a tanórákon elsajátított, feldolgozott ismeretek alkalmazásának lehetősége, számot adva annak mindenkori szintjéről.

A házi feladat jelentősen növelheti a tanulásra ténylegesen fordított időt, javítva az oktatás eredményességét, hozzájárul a tanuló felelősségének és önállóságának fokozásához is.

Fontos a folyamatossága, kiszámíthatósága a tanulói terhelés, illetve a terhelés egyenletes elosztása szempontjából. A házi feladat nyújt lehetőséget a tanórákon elsajátított tantárgyi ismeretek elmélyítésére. Az otthoni munka javítja a tanulói motivációt, fejleszti a készségeket, és egyértelműen javítja, növeli a tanulói teljesítményt is. Olyan ún. háromcsatornás partnerség kialakulását eredményezi, ahol komoly lehetőség van a tanulók a szülők és a tanárok folyamatos együttműködése. A házi feladatok a közvetett ún. nem intézményi teljesítményt is pozitívan befolyásolják, ezeknek köszönhetően ugyanis nő a tanulók önfegyelme és önálló problémamegoldás képessége is. A házi feladat kiválasztásánál általában háromféle motívum érvényesülhet: erősíteni kívánjuk az órán megtanultakat, fejleszteni kívánjuk az adott témában a tanulók különböző készségeit, vagy az új anyagot kívánjuk az adott otthon elvégzendő feladattal előkészíteni.

- A házi feladatot gondosan kell kijelölni, éreztetni kell, hogy a pedagógus jelentőséget tulajdonít neki, különben a tanuló sem fogja komolyan venni.
- A házi feladatnak sikeresen megoldhatónak kell lennie. Ennek érdekében:
- a tanulók önálló tanulási képességét már a tanórán is fejlesszük;
- a házi feladat kapcsolódjon az órai munkához;
- a házi feladat ne a tanórán be nem fejezett ismeretelsajátítási folyamat folytatása legyen, hanem vagy az elsajátítottak begyakorlására, vagy a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon;
- ne legyen mély szakadék a tanórai munka és a házi feladat között sem annak produktív-reproduktív jellegét, sem a csoportos-egyéni formát illetően;

- használjuk fel az egyéni tevékenységet irányító munkatankönyveket, programozott anyagokat;
- a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének (a túl nehéz feladat szorongást vált ki), ennek érdekében időnként alkalmazzunk differenciált házi feladatot, azaz a jobbaknak a tananyagot túlmutató, a gyengébbeknek felzárkóztató jellegű feladatokat jelöljük ki, hogy ne tágítsuk tovább a már amúgy is meglévő szakadékot az alulteljesítő és a jól teljesítő tanulók között;
- rendszeresen adjunk kevesebb feladatot, s ne ritkán sokat.

A házi feladat lehet kötelező (minden tanulóra kiterjedő), valamint nem kötelező, a tanulók által önként vállalt ún. szorgalmi feladat. Kötelező házi feladat csak az adott tantárgy tantervében, követelményrendszerében meghatározott kötelező tananyag jobb elsajátítását szolgálhatja. Nem adható kötelező házi feladatként – és nyilván nem is kérhető számon – olyan ismeret, amely az adott tantárgy kiegészítő anyagában, a tanuló előhaladását nem meghatározó részében van.

Szorgalmi házi feladat akár a kötelező, akár a kiegészítő tantárgyi anyagot tartalmazza – csak önkéntes, a tanulói teljesítmény elbírálása pedig csak pozitív lehet.

A házi feladatok lehetnek szóbeliek, s ezen belül is megkülönböztethetők a szó szerint megtanulandó anyagok az úgynevezett memoriterek, valamint a saját megfogalmazásban elmondandó, tankönyvből vagy más forrásból elsajátított anyagrészek, és lehetnek írásbeliek, mint a munkafüzetek, feladatlapok kitöltése, a tankönyv kérdéseire adott válaszok, fogalmazások, házi dolgozatok, naplók stb., továbbá gyakorlati cselekvéses feladatok (tárgyak megformálása, gyűjtőmunka)

Házi feladatot a tanórák folyamatában célszerű adni fenntartva a feladatok ellenőrzésének olyan egészséges tónusát, amely segíti a tanuló rendszeres felkészülését a tanórákra. Nem látjuk indokoltnak megnövelni a házi feladatok mennyiségét, a hétvégi pihenő napokra, valamint a szorgalmi időben biztosított szabadnapokra sem.

Az egyes pedagógus által feladható házi feladat mennyiségét az adott tantárgy munkaközössége határozza meg. A szabályozásnak figyelembe kell venni, a tanulók életkorát, terhelhetőségét.

Az összes pedagógus által meghatározható házi feladat mennyiségét az osztályfőnök koordinálja és limitálhatja az osztályt tanító pedagógusok véleményének meghallgatása után azok figyelembevételével. Itt a tanulók életkorának és terhelhetőségének figyelembevételén túl tekintettel kell lenni a napi tanórai foglalkozások hosszára is.

A házi feladatot rendszeresen ellenőrizni, értékelni kell, különben a tanulók nem törekszenek színvonalas megoldásra, megelégednek azzal, hogy valamit tessék-lássék a papírra vetnek. A gyors, egyénre szabott ellenőrzés eredményesebb, mint a késleltetett általános és az egész osztálynak szóló. A szülői ellenőrzés – különösen a gyengébb tanulók esetében növeli a teljesítményt.